

ایران

- صاحب امتیاز: خبرگزاری جمهوری اسلامی
- مدیر مسئول: محمد حسن روزی طلب
- سردبیر: حسام الدین برومند
- معاون فنی: محمدعلی اکبری
- دبیران: مصطفی عبوسی (سیاسی)
- مهدی مهرپور (اقتصادی)
- زرین رستمی (اجتماعی)

- بنفشه غلامی (جهان)
- لیدا فخری (اندیشه) • محمدرضا عزیززی (گزارش)
- زهرا کشوری (زیست‌بوم) • فرناز قلعه‌دار (حوادث)
- مهدی کلهرزاد (اجرای)
- حجت حکیمی (صفحه‌آرایی)
- محسن جانی پور (ویراستاری)
- ابوالفضل نسایی (عکس)

- تلفن: ۸۸۷۶۱۷۲۰ شماره: ۸۸۷۶۱۲۵۴ ارتباط مردمی: ۸۸۷۶۹۰۷۵
- پیامک: ۳۰۰۴۵۱۳۳ روابط عمومی • نشانی: تهران خیابان خرمشهر، شماره ۲۰۸
- صندوق پستی: ۵۳۳۸۸-۱۵۸۷۵ • امور مشترکین: ۸۸۷۴۸۸۰
- چاپ: چاپخانه‌های همشهری، شرکت چاپ جام‌جم
- سازمان آگهی‌های روزنامه ایران: دارنده گواهینامه ایزو ۹۰۰۱ از شرکت NISCERT
- پذیرش سازمان آگهی‌ها: ۱۸۷۷ (۰۲۱)
- انتشارات مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران: ۵-۸۸۵۴۸۸۹۲

هرگز قول ندهید، کسی نمی‌داند فردا چه پیش خواهد آمد.

سینوئه پزشکی مخصوص فرعون، میکا والتاری

حضرت فاطمه(س): همانا حقیقت و واقعیت تمام سعادت‌ها و رستگاری‌ها در دوستی علی (ع) در زمان حیات و پس از رحلتش خواهد بود.

شرح نهج البلاغه ابن ابی‌الحدیج: ج. ۲، ص. ۲۴۹

نگاره

مقاومت تا پیروزی

نیما شاه‌میری / طراح و کارتون‌نویس

فضای مجازی

یادی از علی معلم

۱۹ آذرماه سالروز تولد علی معلم، منتقد و تهیه‌کننده فقید سینماست. او در کارنامه هنری خود تهیه‌کنندگی فیلم‌هایی همچون شوکران، گاوخونی، ازدواج به سبک ایرانی، آل، کنس، سلما و دوآلیا، انیمیشن «ملاصرالدین» و... را برعهده داشته است. زنده یاد علی معلم پایه‌گذار جشن سینمایی -تلویزیونی دنیای تصویر (تندیس حافظ) است. این منتقد سینما ۲۳ اسفند ۱۳۹۵ درگذشت. صفحه اینستاگرام موزه ملی سینما با انتشار پستی این روز را یادآوری کرده است.

دعوت سلیمانی به تماشای یک فیلم

حسین سلیمانی بازیگر سینما، تئاتر و تلویزیون که این روزها در نقش یک روزنامه‌فروش در سریال تلویزیونی «سرزمین مادری» کمال تبریزی ظاهر شده، با انتشار تصویر پوستر «گیج گاه» بر سر در سینماها، دنبال‌کنندگان صفحه اینستاگرامش را به تماشای اولین تجربه کارگردانی عادل تبریزی دعوت کرده است. او نوشته: «گیج گاه رو نه تنها به خاطر بازیگری بزرگش؛ بلکه به خاطر کارگردانی بی‌پند که با تمام عشق این روزها برای اکران بهترین فیلم می‌چکنه.»

اگر ملاک میزان بازدید باشد، باید برای فرهنگ نگران بود

امیررضا مافی مجری برنامه «نقد سینما» در واکنش به انتشار آمار و ارقام منتشر شده توسط کارگردان سریال «زخم کاری» گفته است: «در همین هفته گذشته شاهد بودیم که یک موسیقی مبتذل ۱۲ میلیون بار تماشای شد. اگر ملاک ما میزان بازدید یک اثر باشد، باید برای فرهنگ نگران بود. حتماً تعداد مخاطب برای یک اثر فرهنگی اهمیت دارد اما دلیلی بر موفقیت و چشم‌پوشی بر ایرادات و ضعف‌های آن نیست. سریالی که نه نویسنده کتاب اقتباس شده آن را کردن گرفت و نه طرفداران تا پایان توانستند آن را تحمل کنند! گاهی شاید بهتر باشد اشتباه‌های خود را با استدلال غلط کتمان نکنیم.»

ارجاع آقای نویسنده به فیلمساز اتریشی برای بیان یک حس

فرهاد حسن‌زاده نویسنده شناخته شده حوزه کودک و نوجوان، نقل قولی از میشل‌هانکه کارگردان مطرح اتریشی را بازنشر کرده است. در این متن آمده: «هر آدمی در زندگی‌اش لحظه‌هایی دارد که پنهان‌اند. لحظه‌هایی که دلش نمی‌خواهد کسی دیگر از آنها خبر داشته باشد. اگر کسی خبردار شود، ممکن است سرزنشش کند. ممکن است منظورش را نفهمد. هر آدمی وقتی به این لحظه‌ها می‌رسد، وقتی یادش می‌افتد که چه لحظه‌های پنهانی دارد، حسی می‌کند گناهکار است. هم دوست دارد این حس را با کسی در میان بگذارد، هم می‌ترسد این کار را بکند. مشکل در این ترس است.»

خوشبختی با کتاب

ملیکا زارعی مجری حوزه کودک و نوجوان نیز با انتشار جمله‌ای از ویکتور هوگو، خوشبختی را مؤانست با کتاب عنوان کرده و از دنبال‌کنندگان صفحه اینستاگرام خود خواسته تا نظر خود را درباره خوشبختی بیان کنند. او در این متن آورده است: «خوشبخت کسی است که به یکی از این دو چیز دسترسی دارد یا کتاب‌های خوب، یا دوستانی که اهل کتاب باشند.»

شب خاطره‌ساز امیر مقاره

امیر مقاره از خوانندگان پاپ که بازیگری را هم تجربه کرده است با انتشار پستی از تلاش‌هایش برای همزمانی روز تولدش و اجرای کنسرت تازه‌اش نوشته است. او در بخشی از این متن آورده: «خیلی خوشحالم که در شب تولدم کنسرت دارم. تهران-ما. باید بگم برایم فرقی ندارد که تولدم در کنسرت تهران باشد یا هر شهر دیگری فقط برایم مهم هستند که کنار شماها باشم.»

تلاش «لاک پشت» برای رسیدن به جشنواره

بهمن کامیار با انتشار تصویری از صابر ابراز حضور این بازیگر در فیلم تازه‌اش خبر داده است. «لاک پشت» مراحل فنی را برای حضور در جشنواره پشت سر می‌گذارد. چندی پیش از فرهاد اصلانی، نازنین بیاتی و نازنین کریمی به عنوان دیگر بازیگران اصلی این فیلم سینمایی نام برده شد. این فیلم به عنوان سومین اثر بلند سینمایی بهمن کامیار در مقام کارگردان پس از فیلم‌های «مرداد» و «در وجه حامل»، درامی روانشناختی با فضایی متفاوت محسوب می‌شود.

نقل قول

ره صدساله را نمی‌توان یک‌شبه پیمود

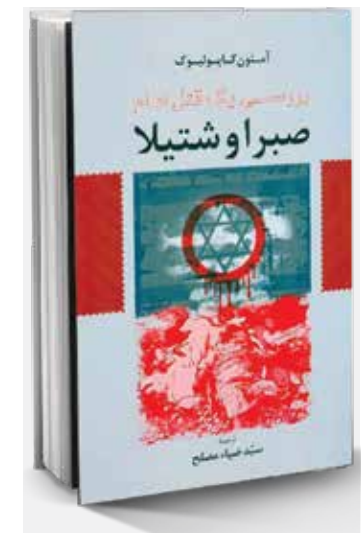
هنرمندانی که امروز در زمره پیشگسوتان عرصه فرهنگ و هنر هستند در کسب تجربه برای انجام فعالیت هنری سختی‌های زیادی را متحمل می‌شدند. در گذشته بدون کمترین امکانات و بدون هیچ وسیله ارتباطی باید به کتابخانه‌های تخصصی مراجعه و اطلاعات را جمع‌آوری می‌کردیم و با انجام کار پژوهشی به نتیجه‌ای می‌رسیدیم، اما امروز اینترنت و انواع امکانات ارتباطی در اختیار نسل جوان هست و به‌راحتی به اطلاعات دست می‌یابند. توصیه‌ام به هنرمندان جوان این است که زمینه‌های مختلف و مورد نیاز فعالیت هنری را که پیش گرفته‌اند، به‌خوبی بیاموزند و در زمینه فعالیت خود پژوهشگر خوبی باشند. همچنین هرگز شتاب‌زده عمل نکنند چون نمی‌شود یک‌شبه ره صدساله را پی‌م‌ود. رابطه استاد و شاگردی موضوع دیگری است که در بحث آموزش هنرمندان جوان باید به آن اشاره کرد: تعاملی که متأسفانه کم‌رنگ شده و این مهم امروزه در جامعه کمتر دیده می‌شود. از همین رو تلاش داریم در خلال برگزاری این‌های نکوداشت به نسل جوان بیاموزانیم که رابطه استاد و شاگردی همیشه می‌تواند کارساز باشد و به آنان کمک کند تا تجربه مفید و مورد نیاز خود را به دست آورند. امثال من موظف هستیم تجربیاتی را که طی یک عمر با رحمت، سختی و مزارت به دست آورده‌ایم، در اختیار همگان بویژه نسل جوان قرار دهیم.

بخشی از گفته‌های این بازیگر و کارگردان پیشگسوت با ایران تئاتر

کلمه

روایت تکان‌دهنده از قتل عام آوارگان فلسطینی

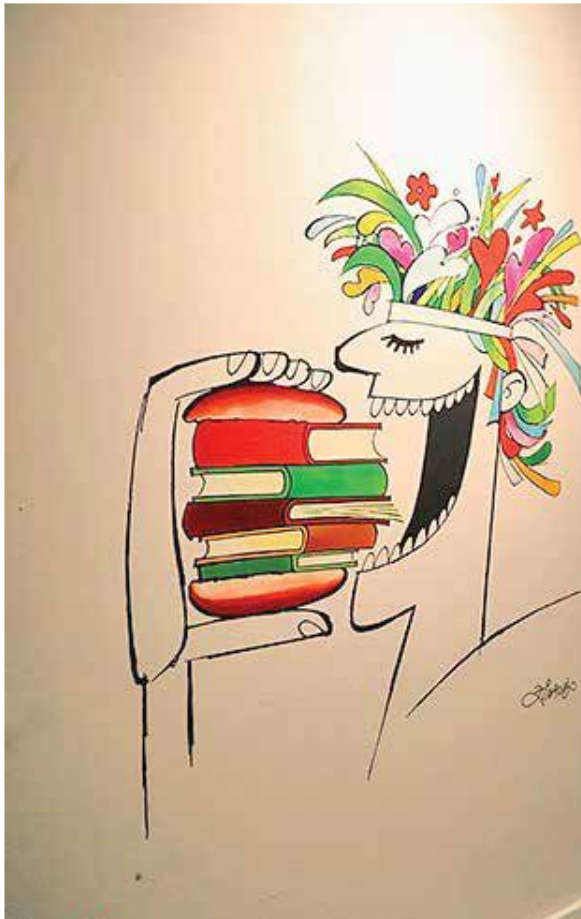
قتل عام آوارگان فلسطینی توسط رژیم صهیونیستی، یکی از سیاست‌های ثابت و غیرانسانی این رژیم غاصب است که تاریخ نمونه‌های بسیاری از آن را به خود دیده است. از جمله، قتل عام «صبرا و شتیلا» که موضوع کتاب «بررسی یک قتل عام: صبرا و شتیلا» به قلم آمنون کاپولیک، روزنامه‌نگار شهیر فرانسوی شده است. این قتل عام یکی از دلخراش‌ترین کشتارهای صورت گرفته است که در جریان جنگ داخلی لبنان در سال ۱۹۸۲ روی داد. «شتیلا»، یک اردوگاه آوارگان فلسطینی و «صبرا»، محله مجاور آن در جنوب غربی «بیروت»، در پایتخت لبنان واقع شده‌اند. این آوارگان فلسطینی قربانیان «نکبه» ۱۹۴۸ یا به زبان عربی «فاجعه» بودند که از پاکسازی قومی خشونت‌آمیز رژیم صهیونیستی علیه فلسطین در پی تأسیس این رژیم، آواره شده بودند. اما بین ۱۶ تا ۱۸ سپتامبر ۱۹۸۲، آوارگانی که در شتیلا و صبرا به همراه غیرنظامیان لبنانی زندگی می‌کردند، با هماهنگی ارتش رژیم صهیونیستی مورد حمله قرار گرفتند. در جریان این قتل عام دسته‌جمعی، در طول دو روز بین دو هزار تا سه هزار و ۵۰۰ آواره فلسطینی و غیرنظامی لبنانی کشته شدند. این موضوع مهم تاریخی که دستمایه نگارش کتاب «بررسی یک قتل عام: صبرا و شتیلا» شده، حاصل پژوهش‌های آمنون کاپولیک است که همان‌طور که خود گفته، ضمن حضور در محل فاجعه صبرا و شتیلا، اسناد بسیاری را مورد بررسی قرار داده و در نهایت نتیجه می‌گیرد که ارتش اسرائیل می‌بایست مسئولیت آنچه را در اردوگاه‌ها، نزدیک به هفت روز در اواسط ماه سپتامبر می‌گذشت، برعهده گیرد و عذرخواهی کند. او مشخص می‌سازد مسئولان عالی‌رتبه کشوری و لشکری اسرائیل حداقل از این جنایات هولناک باخبر بوده و از آن حمایت کرده‌اند. متن اصلی، ترجمه کتاب «بررسی پرونده یک جنایت، صبرا و شتیلا» است که تنها دو ماه پس از واقعه در نوامبر سال ۱۹۸۲ به همت نویسنده، به زبان فرانسوی و در پاریس چاپ و منتشر شده است. نویسنده در مقدمه‌ای بر این کتاب می‌نویسد: «تحقیق ارائه شده حاصل کاری است که در فرادی روز قتل عام «صبرا و شتیلا» شروع شده است. این تحقیق بر پایه شهادت ده‌ها اسرائیلی نظامی و غیرنظامی، فلسطینی‌ها، لبنانی‌ها و روزنامه‌نگاران خارجی استوار شده است. من وسیعاً از روزنامه‌های اسرائیلی، لبنانی و بین‌المللی و همچنین از پرونده‌های موجود در کمیسیون تحقیقات قضایی اسرائیل، اعترافات شفاهی در صحن کنست (پارلمان اسرائیل)، بخش‌ها شند خاورمیانه‌ای رادیو اسرائیل، تلکس خبرگزاری‌های بین‌المللی و نیز اسناد دست‌اول اسرائیلی، فلسطینی و لبنانی در این تحقیق استفاده کرده‌ام. به منظور دقت بیشتر در این تحقیق، تمامی مدارک و اسناداتی را که

اساس آنها چندان مورد تأیید نبوده است، حذف و فقط به مدارک و شواهدی استناد کرده‌ام که به نوعی کاملاً مطمئن و قابل تأیید بوده‌اند.»

کتاب حاضر با یک مقدمه و همچنین پیشگفتار شروع و در آن به موضوعات «پوگروم‌ها در روسیه»، «مجرای دریفوس در فرانسه»، «جنگ جهانی اول و دوم»، «کشتار یهودیان؛ واقعیت‌ها و حقیقت‌ها»، «هدف و نتیجه این توطئه‌ها و تبلیغات» و «جنایات صهیونیستی - انگلیسی» اشاره شده است. در ادامه، بخش یکم کتاب با عنوان «سه‌شنبه چهارم سپتامبر ۱۹۸۲» شروع و با «مقدمات عملیات مشیت آهنین» به سرانجام می‌رسد. همچنین بخش دوم کتاب، با عنوان «چهارشنبه پانزده سپتامبر»، مطلبی با عنوان «اسرائیل پایتخت یک کشور عربی را اشغال می‌کند» دارد. بخش سوم کتاب هم به «پنجشنبه شانزدهم سپتامبر» اختصاص یافته با مطلبی با عنوان «دوستان ما وارد اردوگاه می‌شوند.» در ادامه، مطلب «جمعه سیاه»، مطلب بخش چهارم (جمعه هفدهم سپتامبر) شده است. نویسنده همچنین برای بخش پنجم (شنبه هجدهم سپتامبر) مطلبی با عنوان «در چنین عملیات‌هایی اسیر وجود ندارد» آورده است. در بخش بعدی، ششم کتاب (یکشنبه نوزدهم سپتامبر)، عنوان انتخابی برای مطلب اصلی، «برادران، یکدیگر را می‌کشند ولی یهودیان متهم می‌شوند!» است. همچنین مطلبی با عنوان «جنایات جنگی در بیروت» برای بخش هفتم و پایانی کتاب (دوشنبه بیستم سپتامبر) قرار داده است. بخش پایانی کتاب هم به تصاویر مرتبط با موضوع کتاب اختصاص یافته است.

عکس‌نوشت

این روزها

علاقه‌مندان

شاهد برپایی

نمایشگاه کارتون و

کاریکاتور در موزه

هنرهای معاصر

تهران هستند؛

نمایشگاهی که

آثاری از هنرمندان

۱۵ کشور دنیا را

در این مجموعه

فرهنگی و

هنری پیش‌روی

سلطه‌جویی و

استعمارگری

تاریخی کشورهایی

چون امریکا،

انگلیس و فرانسه

را به چالش

می‌کشند.

عکس: تسنیم

یادداشت

نیازمند مواجهه درست با مسأله زبان هستیم

موسی بیات

مدیر دفتر

بررسی‌های

فرهنگی مرکز

پژوهش‌های

فرهنگی مجلس

شورای اسلامی

با گذر حدود ۱۰ سال، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در سال جاری دو گزارش مرتبط با حوزه زبان منتشر کرده است: یکی ارزیابی وضعیت دیپلماسی زبان فارسی و دیگری گزارش عملکرد قانون «ممنوعیت به‌کارگیری اسامی برای، عناوین و اصطلاحات بیگانه». در مرکز پژوهش‌ها، در کنار این گزارش‌ها، سعی کرده‌اند چالش‌های برنامه‌ریزی و سیاستگذاری در حوزه زبان را ببینند و راهکارهایی بدهند و الزامات تقنینی و ملاحظاتی در حوزه سیاستگذاری زبانی را هم در نظر بگیرند. این موضوع از اهمیت زیادی برخوردار است و در این میان این پرسش پیش می‌آید که «آیا سیاستگذاری‌های زبانی موجود را می‌توان سیاستگذاری و نظریه‌سیاستی تلقی کرد یا نه؟» بحث ترویج زبان فارسی را، چه قبل و چه بعد از انقلاب، به عنوان هدف داشته‌ایم؛ اما رویکرد و نظریه‌سیاستی که راهکار و سازگاری برای رسیدن به هدف‌مان باشد، نداشته و نداریم و فقط با جمعی از گزاره‌های سیاستی، هم در حوزه داخلی و هم در دیپلماسی خارجی، مواجه هستیم که اهداف‌مان را مشخص می‌کند. منتها چالش جدی ما این است که با نگاهی روندی به آن گزاره‌ها، مواجهه‌های مشخص به عنوان نظریه نداریم. با این‌حال اصل ۱۵ قانون اساسی و مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی در این حوزه تأکید صریح بر توسعه زبان و خط فارسی دارند، اما سازگار سیاستی خاصی به عنوان نظریه نداریم. به همین دلیل، باید با مرور زمان یک سیر عملیاتی با شیب بیشتری طی کنیم؛ منتها همچنان با حجم زیادی از سیاست‌های تکراری مواجهیم و به‌ندرت چند اقدام عملیاتی مثل تأسیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی در ۱۳۶۱ می‌بینیم که اقدامات خوبی است؛ از همین رو انتظار می‌رود که عملیاتی‌تر کار کنیم.

زبان فارسی در طول حیات خود مصداق‌هایی در نظریه سیاستی داشته است اما اکنون مواجهه مشخص یکی از چالش‌های جدی ما محسوب می‌شود. اقت نداشتن نظریه زبانی هم این است که هر نهاد سیاستی که تأسیس می‌کنیم، به سمت پژوهشی شدن می‌رود؛ به عنوان مثال برای بنیاد سعیدی در اساسنامه‌اش وظیفه سیاستگذاری گذاشته‌اند ولی ما در این گزارش بررسی کرده‌ایم و تقریباً هیچ کنش سیاستی از بنیاد سعیدی نمی‌بینیم و کارهایی انجام داده که هر مؤسسه خصوصی هم می‌تواند انجام دهد.

فارسی در دوره‌ای زبان علم بوده و دوره‌ای زبانی حماسی برای بیان احساسات ملی گرایانه شده است. پس این مواجهه سیاستی داشتن، ابزاری برای حفظ زبان بوده است. البته رویکردهای دیگری هم با قوت و ضعف بیشتری در کنار آن رویکرد اصلی وجود داشته است، ولی حیات زبان براساس مواجهه غالب بوده است. زبان فارسی امروز دچار نوعی سردرگمی است و تکلیف خودش را نمی‌داند و حتماً باید یک مواجهه سیاسی جدی داشته باشد، چون حیات زبان مبتنی بر سیاست‌ورزی آن است. کنشی که اکنون از زبان فارسی گرفته‌ایم. در این اوضاع، خیلی از اندیشمندان حوزه زبان پیشنهاد می‌دهند که ایران فرهنگی اکنون باید در حوزه جغرافیای مقاومت خودش را بروز و ظهور دهد و در این حوزه می‌تواند خودش را احیا کند. مسأله‌مندی زبان فارسی نیز در سطح عموم و میان سیاستمداران درک نمی‌شود و تا سیاستگذاران ما به درکی از موضوعی نرسند، شدیدترین موضوعات هم روی میز سیاستگذار قرار نمی‌گیرد. هیچ سند راهبردی هم در این زمینه نداریم و باید مواجهه‌ها و سیاست‌های راهبردی و آیین‌نامه‌ها را در این زمینه مشخص کنیم. در پایان باید گفت، شایسته است که به بازیگری که هم نداشته‌اند و باید نظریه‌سیاستی زبانی در داخل و خارج از کشور اتخاذ کنیم و آن نظریه‌ای که مد نظر من است، نظریه ایران فرهنگی در جغرافیای سیاسی مقاومت است.

فارسی در دوره‌ای زبان علم بوده و

دوره‌ای زبانی حماسی

برای بیان احساسات

ملی‌گرایانه شده است.

پس این مواجهه

سیاستی

داشتن، ابزاری

برای حفظ زبان بوده

است. البته

رویکردهای

دیگری هم با

قوت و ضعف

بیشتری

در کنار آن

رویکرد اصلی

وجود داشته

است، ولی

حیات زبان

براساس

مواجهه

غالب بوده

است